Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehlescchanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſtu
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa bez peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots ſeſtdeenahm no plkſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas ſlejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, makſa 8 kap.

Redakcija un ekſpedicija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

30. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 41. Seſtdeen, 12. oktobrî. 1885.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un ſludinaſumus nodot Rigâ, pee Petera baſnizas. Bez tam „Mahjas Weesi" war wehl paſtellet bez daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kà: Jehſis: Grahwel un Peterſon k. bodês; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Rujenê: J. Alkſne k. grahm.-bodê; Limbaſchôs: D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; Bauſkâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Beſthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ukſtin k. grahm.-bodê; Jaunjelgawâ: A. Schwabe k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talſôs: H. Tew k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann kga weeſnizâ; Sabilê: Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkribereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Zelojumu atminas.

(No 10. augusta lihdſ 10. ſeptembrim 1885. gadâ.)
(Skatees Nr. 40. Beigums.)

Baireeſcheem druſzin kuhtra daba, tomehr wini ir koti ſtrahdigi kaudis un tapehz, kà man leekahs, wairak pahrtikuſchi par eedſihwotajeem zitôs Wahzijas apgabalôs, un tas ſakams gandrihſ no wiſahm ſchejeenas kauſchu kahrtahm. Zik dabuju eewehrot, tad man jaleezina, ka ar ſemkopibu ſchè ſekmigi nodarbojahs; wiſôs Bairijas apgabalôs, kur zelodams nonahzu, atradu leelaku ſaimneezibu, eeraudſiju kuplas druwas un brangas pławas, tihrumus un meſchus. Ar dahrſa ſaknu audſeſchanu ſchè tapat kà wiſur Wahzijâ ruhpigi ſtrahda; ari lopkopibai wajaga brangai buht, jo wiſôs ſkahrnôs dabujama laba gala. Sirgi ſchè iſauguſchi leeli un ſpehzigi, tà ka netikai weenreiſ ween dabuju brihnotees par leelajeem weſumeem, ko tee eeſpehj pawilkt; bet preekſch ahtras ſkreeſchanas wini naw derigi, tapehz ka ir par ſmageem.

Par iſſlaweto Bairijas alu runajot, man jaſaka, ka tahdu gahrdu alu nekur ne-eſmu dſehris un es to labpraht dſehru, lai gan ne-eſmu nekahds alus dſehrajs. Minchenê es weenâ wakarâ iſdſehru 6 lihterus alus (kahdus 6 ſtopus pehz muhſu mehra) un otrâ rihtâ man nebija nekahdu pagiru. Ja manâ dſimtenê, mihlâ Baltijâ, tikai pustikdaudſ buhtu weenâ wakarâ dſehris, tad otrâ rihtâ nebuhtu ſinajis, kur lai galwu buhtu noliziſ. No kam tas gan nahkahs, ka pee mums Baltijâ alus ir tahds? Warbuht kahds no muhſu zeen. bruhweru kungeem buhs tik laipnis, kahdeem wahrdeem iſſkaidrot ſcho buhſchanu mihlâ „Mahjas Weesî."

Bez daudſ alus pahrdotawahm atrodahs Minchenê tà noſauktàs kafè-reſtoranas, kur tikai kafeja teek dſerta. Trihs deenas Minchenê uſturedamees, neredzeju neweenu peedſehruſchu jeb apreibuſchu zilweku, lai gan alus pahrdotawu deeſgan un alus teek daudſ dſerts; laikam tas ar to iſſkaidrojahs, ka tur brandwihnu nemaſ nedſer. Uſ ſcho atgadijumu atbalſtidamees, wehletos, ka pee mums tik daudſ brandwihnu nedſertu, bet tai weetâ wairak alus, bet ſinams tikai labu, kas weſelibai nebuhtu kaitigs un nebuhtu pawadits ar ſtiprahm pagirahm.

Zik ſchehl man ari bija, jaw pehz trihs deenahm atſtaht Mincheni, tomehr man tas bija jadara ſpeeſchotu eemeſlu dehl. No Minchenes brauzu uſ Salzburgu, kur nonahzu pehz 6 ſtundu brauklſchanas. Salzburgas pilſehta waretu daudſ paſtahſtit, ja wina to eeſpehtu. Kas pee ſchihs pilſehtas dabiſkâ ſinâ eewehrojams, to ari pats dabuju peedſihwot, proti tur paſtahwigi leetus lihſt. Leetus tad ari mani kaweja, tureenas eewehrojamàs weetas apmeklet, kahdas biju nodomajis, par peemehru es biju nodomajis apraudſit Kehnigsſen, Berchtensgadenu, kur atrodahs iſſlaweràs ſahlsraktuwes un kas trihs ſtundu laikâ ſaſneedſama, kad ar ſirgeem brauz. Neko darit! Zilweks domà, liktens lemj. Leetus lihſt bez apſtahſchanahs un tà tad man nebij eeſpehjams, ſawu eepreekſchu apzereto nodomu iſpildit. Kà wiſâs wezajâs pilſehtâs, tà ari Salzburgâ wiſas jaunakas buhwes un eetaiſes eegroſitas pehz jaunlaiku modes, tapehz ari pilſehtas jaunà dala ir jauka un patihkama. Salzbachas ſupe tek widû zauri zaur Salzburgas pilſehtu un augſtu augſchâm redſ ſtipro zeetokſni, kas katram eenaidneekam pee-eeſchanu kawê, ja tas wajadſigs. — Par Salzbachu (upi) wed wairak ſmuku tiltu, kuru ſtarpâ atrodahs tà noſauktais „kreizerutilts," tapehz ka katram pahrigabjejam jamakſa 1 kreizeris (1 graſis muhſu naudâ.) Bez tam wehl peeminami wahrti, ko ſawâ laikâ Turku wangineekeem wajadſeja klintî iſzirſt un kuru garums buhs kahdas 100 pehdas. Ihſts milſu darbs! Kahdai no tureenas wezakahm baſnizahm ari koti mahkſligs torna pulkſtens, ihſts ſenaka mechanika meiſtara darbs.

Kad Salzburgâ biju kreetni ſalijis, tad pulkſten 1 deenâ ſcho pilſehtu atſtahju un aiſbrauzu, Linzu aiſſneegdams, uſ Wihnu. Turp braukdams eewehroju, ka Auſtrijai naw koku truhkums, jo redſ ſmukus meſchus, kà apkoptas druwas un pławas, weetahm ari ſmukas ſahgu-dſirnawas, gan ar uhdeni, gan ar twaika ſpehku dſenamas. Wihnes pilſehtâ nonahzu pulkſten 10 wakarâ. Otrâ rihtâ (bija ſwehtdeena) apmekleju baſnizas (katolu), kuru ſtarpâ peeminamas Stefana baſniza ar ſaweem augſteem torneem, Petera baſniza, jaunuſbuhwetà, ſmukà Wotiwu-baſniza un beidſot Auguſtineeſchu baſniza, kur paſchâ ſpredika laikâ nonahzu un to noklauſijos, kas man labi patika, kahdus maſuminus ne-eewehrojot. Sprediki ihpaſchi runaja par kriſtigo un Jumprawas Marijas mihleſtibu, kas teek peeſchkirta grehzigeem zilwekeem. Pehz tam apluhkoju pilſehtu.

Wahzu dſeeſmâ dſeed: „Es giebt nur a Kaiſerſtadt, es giebt nur a Wien" (Tikai weena keiſaru pilſehta, tikai weeniga Wihnes pilſehta), un tas ari man jaſaka, ka ſchi pilſehta teeſcham weeniga ſawâ ſinâ. Wihnes pilſehtas wezakà dala ſkatitajam nepaſneedſ neka eewehrojamu, turpretim pilſehtas jaunakà dala ar ſawu iſſlaweto aploku jeb rinki (Ring) ir koti jauka. Minetâ rinki jeb aplokâ atrodahs jauna „Walſts ſapulzes ehka," kas iſmakſajuſe 16 miljonu, tad jaunais rahtuſis, par ko iſdots 10 miljoni, jaunais pils teatris, kas makſajis kahdus 14 miljonus guldſchu (1 guldas muhſu naudâ kahdas 80 kapeikas). Bez tam wehl diwi ſeelas buhwes atrodahs darbâ. Mineto ehku eekſchpuſê (ihpaſchi Walſts ſapulzes ehkâ) wiſas dahrgas buhwes leetas iſleetotas, kahdas tikai eeſpehjamas, par peemehru marmors, alabaſters, granitu akmens, bez tam wehl ſmalki koka darbi un greeſeeni, ſihds, ſamets, ſudrabs, ſelts u. t. pr., ihſi ſakot wiſs, ko zilweku prahts ſew war eedomatees dahrgu un ſkaiſtu. Par ahrpuſi pee ſchihm ehkahm runajot jaſaka, ka ta ir wiſpahri pehz ahrigeem mahkſlas likumeem buhweta. Kà laſitajeem wehl atminams, tad Wihnê nodega tà ſauzamà „Rings-teatra" ehka, kurai degot kahdi 600—800 zilweki paſaudeja ſawu dſihwibu, tur ir tagad uſzelts nabagu nams, kas wehl ſchinî gadâ tikſchot nodots leetoſchanai. — Wakarâ apmekleju tà noſaukto „Prateru" (Praters ir leels kauſchu paſtaigaſchanas un iſluſteſchanas dahrſs), kur atradu wairak tuhkſtoſchu zilweku. Schinî Pratera dahrſâ atrodahs teatri, reſtoranti (weeſnizas), ſtrehlneeku nami, karuſeli, wiſadas mahkſlu leetu ſkatuwes, ihſi ſakot wiſs, kas zilwekam patihkahs ſkatitees. Netikai ſtrahdneeki, amatneeki, tirgotaji ſchinî dahrſâ ſapulzejahs, lai pajautrinotees un papreezatos, tur ari nonahk augſtmanis un leelais bagatneeks, lai pee preekeem nemtu dalibu, no kam nolemams, ka ſchinî pilſehtâ (proti Wihnê) ſtarp kauſchu kahrtahm un tautibahm naw tahda ſtarpiba kà zitâs weetâs, tapehz ari ſaka, ka omuliba ihpaſchi Wihneeſchu ihpaſchiba. Kauſchu preeki minetâ Pratera dahrſâ newelkahs wehlu nakti, pulkſten 10 Wihnê wiſs palizis kluſu un katris godigs zilweks tad dodahs meega mahminas klehpî. Pawiſam zitadi tas ir Berlinê, kur pilſehtneekeem ihſta dſihwe tikai eeſahkahs ſtarp pulkſten 9 un 10 wakarâ. Kad nu ſazitum, ka pulkſten 10 wakarâ wiſi Wihnes eedſihwotaji jaw guletu, tad tas tikai nemams wiſpahrigi, jo daſchas reſtorazijas ir wiſu nakti atwehrtas un ſinamee naktsſengeli, kuru eſot kahdu 4000, ſinams ari wehl negul, tapehz ka winu weikals ir nakts weikals. Reſtorazijas, kafejas nami ſchè ir koti daudſ, ari teatru deeſgan, no kureem apmekleju Kahrla teatri un Pils teatri. Pats par ſewi protams, ka tahdâ pilſehtâ, kahda ir Wihne, ari netruhkſt wajadſigu muſeju, bilſchu galeriju un lihdſigu eetaiſu.

Man iſdewahs ari babut redſet Habsburgas keiſariſko mantas krahtuwi, kur eewehrojamâ daudſumâ atronahs dimanti un ziti dahrgi akmeni, kuri eetaiſiti kaklu rotâs, ſaktâs, aprozês u. t. pr., tad ari kroni un galwas apſegi preekſch kroneſchanas. Schihs krahtuwes wehrtiba ir ne-apſwerami leela. Keiſariſkeem ſirgu ſtalleem buhs kahdi 400 ſirgu no wiſadahm ſugahm un wiſada leeluma. Schinî ſirgu pulkâ atrod ſtaltus ſirgus, tà par peemehru tur atronahs 8 dukaini ſirgi bez kahdas wainas, kureem aſte ſneedſahs lihdſ ſemei; tapat ari ſchkimeli un loſi, tiklab brauzami kà ari jahjami ſirgi, wiſi teizami un brangi, tà ka ne azis netihk nolaiſt. Turpat ari redſeju ſeglus un brauzamas leetas, ka ari eerotſchu krahjumu, no kureem daſchi iſ ſenakeem laikeem uſtaupijuſchees. Pils kareetes teek ihpaſchâ ruhmê uſglabatas un pelna, ka tahs apſkatahs. No lepnàs, ar ſeltu iſrotatàs kroneſchanas kareetes lihdſ maſakeem rateem (wahgeem), kur tikai diwi war eeſehſtees, wiſas noſtahditas kà ſaldati, kas tikai gaida uſ pawehli, lai waretu dotees pee darba. Kuru kareeti ari ne-apſkatahs, wiſas ir keiſariſki iſgreſnotas. Starp ſchihm kareetehm atronahs kahdâ ſtuhrî diweji melni rati, kuru krahſa jaw rahda, ka ſchee ir lihku rati, kas keiſariſkos mirejus aiſwed uſ muhſchigo duſu. Atmina no ſchihm kareetehm uſtaupahs ilgaku laiku un paleek mihla. Keiſara pils waſaras mahju — „Schenbruni", kas nezik tahku no Wihnes, ari apmekleju. Schihs waſaras mahjas dahrſs ir tahds jauks, kahdu wehl nebiju redſejis. Tur atrodahs maſs ſwehru dahrſs, ſkaiſti treibuſchi (oranſcherijas), alejas (koku gatuwes), Romneeku ruinas un koti mahkſliga aka. Gloriete, kas uſ

Rudens.

Rudens, ai neſchehligais, ir atkal klaht. Kokeem ſako lapu greſnumu tas nolaupiſis un tos plikus un kailus pametis. Neſkan wairs putnu dſeeſmas, lakſtigala ſen wairs nepoga pa upmalahm, pukites jaw beiguſchas ſeedet un meſchus un laukus puſchkot ar ſawu daiſumu un daſchadibu. Skarbs wehjſch puhſch pa kailajeem koku ſareem, ſchauſmigas atbalſis atſkan eelejâs, kur wehjſch pret kalneem drahſdamees atpakal ſchauſjahs . . . Rudens, ai, ja, rudens ir ari mums klaht, draudedams muhs katru azumirkli apſegt ar muhſchigo tumſcho deki . . . Rudens nahk, jo

Wehjſch lauka puhſch un ſkarbi gaudo
Un kailee koki druhmi ſchnahz;
Klau, meſchâ puhze ſchehli waidê
Un ſchaufaligi wilni krahz!
Luhk mehneſnizâ kailee lauki,
Kà burwigi iſtrahſojahs;
Un — wiſpahr rudens poſta darbi
Preekſch muhſu azim luhkojahs.

Kur eewu kruhmôs lakſtigalas
Mums ſirdis dſeeſmahm lihgſmoja,
Tur tagad plikàs upes malas,
Mums behdu ſkatu parahda,
Jo rudens dabas dſihwi jauku
Un winas mundro darbibu
Ir pahrwehrtis par poſta lauku,
Kas azim rahda tukſchibu.

Bet waj gan mums ar' weenreiſ nenahks
Tas brihd's, kur jaunib's ſeedi birſt?
Waj ari muhs reiſ rudens neſahks
Appuhſt, lai jaukà dſihwe irſt? —
Ja, teeſcham, rudens nahk jaw klahtu,
Jel paſteidſatees preezatees,
Lai nebuhtu ar ſlahbu prahtu
Mums ſchehl no dabas atſchkirtees!

Ja, rudens ir gan jaw daſcham klaht! Tahlumâ atſkan dobjas ſwana ſkanas, tik ſehri, tik ſchehli, kas aizinadamas aizinà weenuko zelotaju kapu kalninâ uſkahpt un aiſgahjeju meerigo duſas weetinu apluhkot . . . Rudens ari tè ſawu poſta darbu paſtrahdajis, nolaupidams kapu uſkalniſcheem beidſamo greſnumu, debeſſfilàs neaiſmirſteles, kuras aiſgahjeju pakalpalizeju labdarigàs rokas bija kopuſchas un maſo kalninu puſchkojuſchas, zaur to parahdidamas, ka aiſgahjejs tahm mihlſch, dahrgs, neaiſmirſtams un nu . . . ak, neſchehligais rudens wiſu to nopoſtijis; ſakàs lapinas ir melnas palikuſchas, ſeedi bahli, ſakaltuſchi . . . ai, neſchehligais!

Jaw tuwojahs ratu rinda, atkal weenu aiſgahjeju uſ meera kalninu atweſdama, lai to ſchaurajâ kambariti eegulditu, un . . .

Nabaga ſirmgalwi! Zik daudſ Tu ne-eſi paſaulê peedſihwojis, zik zeetis un iſturejis! . . . Gan eſi ſawâ laikâ preezajees un preekus baudijis, bet ari buhſi daudſ wehtras un negaiſus pahrlaidis, eſi peedſihwojis daudſ, daudſ waſarinas, eſi redſejis daudſ reiſ ſeedoni atnahkam, kalnus un lejas puſchkodamu, eſi pa pławahm ſtaigajis, pukites pluhkdams, gribedams ar tahm ſawu daiſawinu, lihgawu eepreezet, eſi meſchôs un upmalâs jaukàs tautas dſeeſmas ſkandinajis, eſi reiſ preezajees par jaunibu un eſi warbuht laimigs bijis — un nu Tew it nemanot peenahzis rudens, dſihwes rudens, Tewi nolaudſdams kà neſpehzigu ſalminu un Tu neſpehji winam pretotees, Tu biji wahjſch, neſpehzigs pret rudena waru, winſch Tewi . . . Ak mehs jaw wiſi eſam tahdi paſchi ſemes tahrpini, kas katru brihdi no rudena waras waram tikt nolaupti! . . . Duſi ſaldi, weziti, duſi, duſi! Gan ſeedons Tewi atkal weenreiſ uſzels un Taweem truhdeem dos jaunu dſihwibu, jaunu ſakumu! Duſi ſaldi! . . . Rudens, ak rudens . . .

Zelotajs ſmagi nopuhſdamees, no ſehrà ſkata pahrnemts dodahs tahlak, kahdu aſarinu noſlauzidams, jo paſcham . . . „Nuh, nuh!" winu peepeſchi iſ domahm iſtrauzê wihra balſs, kura nomozitam lopinam uſſauz, to uſ preekſchu mudinadama . . . Paſihſtami waigi, bet zik koti pahrgroſijuſchees! Pawaſarî no dſimtenes, no mihlàs Latwijas ſchkirotees, wiſi bija pilnigi, ſahrti, pahrtikuſchi, bet nu — tikai ehnas, nobahlejuſchi, iſkrituſchi; nabaga behrnini dreb no aukſta wehja . . . rudens, behdu un ſirdsehſtu rudens tè pilnigi ſawu darbu paſtrahdajis. — Kur nu ees, kur nems pajumtu, kur maiſes garoſinu, kur? . . . Lai Deews dod, ka wineem atkal ſeedons atgreeſtos, bet maſ zeribas; rudens pa daudſ dſiłu kodis un leelas rehtas atſtahjis . . . Atkal zelotaju no domahm iſtrauzê dſeeſmas ſkanas, kuras ſehri, ſirdi aiſgrahboſchi no kailàs birſites atſkan:

„Mans mihlais, mans mihlais, kam atſtahji Tu man?
Atgahda jel to ſtundu, kur man apſolijees — —"

Bahla, iſraudatahm azim, meitina ſehd upmalâ un dſeed ſehro dſeeſminu, ſchehlodamahs pehz ſawa mihlakà, kas to peekrahpis, atſtahjis, winas ſirdi ſalauſis . . . Wehl ſeedoni atraſdamahs, bet tomehr bahla, kà no rudens ſalnas koſta, meitina ſehd un domigi luhkojahs tahlumâ. Peepeſchi winas waigi apſkaidrojahs, luhpas kà luhgſchanâ kuſtahs, wina uſzelahs un grib ſteigtees uſ kraſta malu, bet ne — noſehſchahs atkal un ſahk ar ſehru balſi dſeedat:

Ak mihlais ſtrautiņ, kurp Tu ſteidſees,
Starp klintim ahtri tezedams?
Es gribu Tawâ dſelmê greeſtees,
Tew ſawu dſihwib' atdodam'!

Waj newari tu mani uſnemt
Un aiſneſt lihdſi Daugawâ?
Lai es tur meeru waru atraſt
Eeſch winas wehſa atwara!

Tu neklauſees, tu projam ſteidſees,
Tu manas ſahpes neſajuht;
Tak dſirdi jel un reiſ apſtahjees,
Lai waru eeſch tew duſet eet!

Wina apkluſs, ſchehlums un iſbailes to pahrnem; jauninai mirt! Breeſmigi! Ne, wina wehl negrib mirt, grib wehl dſihwot, jaunu ſeedoni peedſihwot, tadehł:

Bet tu til ſteidſees arween tahlak,
Nemaſ uſ manim neklauſees, —
Ai, bail no nahwes paleek, mihlak
Wehl gribu dſihwot, preezatees!

atſkan jautrak un preezigak no winas luhpahm, wina ir rudeni uſwarejuſi — mihleſtibas rudeni . . .

Kaut liktens Tew, ſmukà meitiņ, wehl peeſchkirtu jauku ſeedoni, kaut dotu Tawai ſirdei jaunu idealu, kuru Tu waretu mihlet un kas Tewi mihletu, ar kuru Tu waretu kopâ dſihwes zeku ſtaigat, kamehr ihſtais rudens . . .

Aſaras iſjauza zelotaja domas, jo atkal rudens ſtahjahs tam preekſchâ ar wiſeem ſaweem poſta tehleem, noſchehlojameem waigeem. Winſch nopuhtahs. Ja, rudens . . .

Pengerotu Jahnis.

augstu weetu atronahs, ir stabu gahjeens, no kureenas war noskatitees uf Wihni. Lai pats ar sawahm azim waretu pahrleezinatees, waj teescham Donawas leelupei ir sils uhdens, ka dseesmineeki to apdseed, tad otrâ deenâ aisdewos uf Donawu, lai ar kugi waretu nobraukt lihds Kahlenbergas kalnam un tad par sobu dselszeku ar maschinu usbraukt uf nupat mineto Kahlenbergas kalnu. Pa Donawu brauzot eewehroju, ka winas uhdens wirsus ne-isskatahs sils, bet pelehks un ka Kahlenbergas kalns („Kahlenberg" pa latwisku: „plikais kalns") naw pliks, bet apaudsis ar meschu un apstahdits wihna kokeem, tur aug wisadi augli, kuru starpâ peeminami wallreeksti. Schejeenas eedsihwotaji nodarbojahs, zik tahlu kalna semes plaschums atkauj, ar lopkopibu, auglu koku audsinaschanu un ar semkopibu. Wihna ogas schè leekahs brangi augot. Uf Kahlenbergas kalnu usbrauzis, zereju labu isskatu dabut par Wihnu un winas apkahrtni, bet sawâs zeribâs biju wihlees, zaur leelo karstumu, kas to deenu bija, bija gaiss tà pildits ar miglu, ka tahlu newareja noskatitees. Kad kalna weesnizâ biju atspirdsinajees, tad drihs ari biju pahrleezinajees, ka ilgaki neder kalnâ usturetees, drihs ari brauzeens gahja no kalna uf leju un es ar to aisbrauzu atpakaļ. No kalna nobrauzis atradu laiwu, ar kuru nobrauzu uf Wihni, ko ari tahs paschas deenas wakaru atstahju, lai aisbrauktu uf Wirs-Schlesiju, pirmkahrt lai tur kahdu labu draugu apmekletu un otrkahrt lai dabutu redset tureenas leelistàs kalnu raktuwes, kur dselsi, swinu, alwu u. t. pr. isrok un sagatawo.

20 stundas brauzis, sasneedsu Tarnowizes pilsehtu, no kureenas dewos pee sawa mineta drauga, kas pee kahda bagatneeka par dahrsneeku, lai wina leelo dahrsu pahrwalditu, kas nezik tahlu no Tarnowizes pilsehtas atronahs. Ari kahdas kalna raktuwes apmekleju, kur is negatawâs, is kalna israktàs dselss isgatawo kalamu un lejamu dselsi. Buhwes darbi un eetaises schè leelskas. Uf robeschu puses braukdams es redseju daschas kalna raktuwes, no kurahm kà tahs leelakàs peeminamas „Kehnina- un Lauras" raktuwes, kas lihdsinajahs masahm pilsehtahm un dod darbu kahdeem 5000 zilwekeem. Zaur tahdahm eetaisehm, kahdu ir deesgan Wirs-Schlesijâ, kaudis salasahs leelâ skaitlî un naw nekahds brihnums, ka 30,000 zilweku atrod uf weenu kwadratu juhdsi, kà man tur tika stahstits. Bes kalna raktuwes darbeem ari nodarbojahs schè ar semkopibu pehz eespehjas un atradu zenu schè pabrtikas leetahm deesgan mehrenu, netik dahrgu kà pee mums Rigâ, lai gan tur, proti Schlesijâ, wairak zilweku dsihwo uf masak semes. Kad sawu mineto draugu uf semehm apmekleju, tad winsch man rahdija Kreewijas robeschas, kas no wina usturas weetas kahdu juhdsi bija attahlu. Treschas deenas rihtâ (no ta brihscha rehkinot, kad Tarnowizê nonahzu) es aisbrauzu no Tarnowizes, dodamees uf robeschahm, kur pee Sosnowizes stanzijas aistahju Wahzijas robeschas, lai aisbrauktu uf Warschawu. No robeschahm lihds Warschawai ir kahdas 10 stundas ko braukt, kur (proti Warschawâ) es nonahzu 8. septembra rihtâ. Warschawas pilsehtu apskatidams, es biju sawâs zeribâs wihlees, biju Warschawu daudz jaukaku eedomajees, tikai Lazienkas pils un tahs dahrsi ir teescham leelisks, ka ari tilts par Wihslas leelupi.

9. septembra rihtâ es atstahju Warschawu un 10. septembrî ap pusdeenas laiku pahrbrauzu Rigâ.

Sweschumâ gan jauki un labi, bet mahjâs wehl labaki un mihlaki, to wisu dara mihlais eeradums. R—k.

Jaunais waloda likums.

Isgahjuschâ nummurâ jaw sinojahm par jauno walodas likumu, kas issludinats „Waldibas Wehstnesî." Tagad, kur schis likums issludinats ari Latweeschu walodâ Widsemes gubernas awisê, pasneedsam winu pehz schahs awises oficiela tulkojuma:

No Widsemes Gubernas Waldes teek zaur scho par wispahrigo sinaschanu darita wiseem sinama ta „Waldibas Wehstnesî" Nr. 211 no 26. septembra 1885. gadâ wahrdu pehz wahrda nodrukatà Wisaugstakà pawehle Waldoscham Senatam.

Ihsto laiku atsinuschi, dot nosazitus nolikumus (regulas) par leetu isdarischanu un sarakstischanahs weschanu Kreewu walodâ Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernu teesu-eestahdehm un teesu amatôs esoschahm personahm, Mehs tagad esam apstiprinajuschi to no Ministeru Komitejas, pehz Eekschleetu Ministerijas Pahrwalditaja preekschâ likschanas isstrahdato un Muhsu eepreekschigeem nosazijumeem peelihdsigo preekschlikumu ar schahdeem nolikumeem (regulahm).

Minetos nolikumus (regulas) Waldoscham Senatam peesuhtidami, Mehs pawehlam: tos spehkâ zelt Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernâs, pehz noliktàs kahrtibas pahrgrozot un papildinot tos likumu nosazijumus is 1850., 1852. un 1867. gadeem un atzelot tos nosazijumus no 4. nowembra 1869. g., kà ari weetigo semneeku-likumu peelihdsigàs artikulas.

Waldoschais Senats nekawees preeksch scha ispildischanas spert peenahzigos soļus.

Uf originala stahw no Wina Keisara Majestetes Pascha rokas rakstits „Aleksanders."

Fredensborgâ, Danijâ, 14. sept. 1885. g.

Nolikumi (regulas)

par darischanu weschanu un sarakstischanos Kreewu walodâ Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernu teesu eestahdehm un teesu amatôs esoschahm personahm.

Wisaugstaki apstiprinati 14. septembri 1885. gadâ.

1) Gubernatori un wisas Gubernas Waldes eestahdes un waldes Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernâs, isnemot tahs, kas minetas apakschejâ punktî 3, isdara darischanas un wed sarakstischanahs bes isnehmuma Kreewu walodâ. No scha nolikuma (regulas) naw isnemtas tahs reisas, kurâs nem minetâs eestahdês dalibu teesu amatôs esoschas personas ij weetigâ zelschanas-deenasta.

2) Pee ta preekschâ ejoschâ punktî usdotâ nolikuma par leetu isdarischanu un sarakstischanahs weschanu Kreewu walodâ peekriht ari tahs katrâ is minetahm gubernahm eestahditàs kommisijas preeksch semneeku leetahm, kà ari tahs uf weetigo likumu pamata sastahditàs Baltijas gubernu Gubernas waldes eestahdes, kas sastahw is personahm, kas pa dakai zaur zelschanu eewehletas, pa dakai no Waldibas eezeltas.

3) Tahm Baltijas gubernu prowinzes likumu I. dakas artikulâ 9 peeminetahm teesu weetahm un waldehm, tapat tahm uf prowinzes likumu II. dalâ atronamo likumu nosazijumu pamata sastahditahm, kà ari tahm zaur weetigeem semneeku un ziteem nosazijumeem eestahditahm eestahdehm un waldehm (isnemot tahs, kas preekschâ esoscho nolikumu punktî 2 minetas, kas leetu isdarischanu un sawu eekschkigo darischanu weschanu isdara Wahzu walodâ waj Latweeschu jeb Igaunu walodas isloksnê, pehz tagad pastahwoscheem nosazijumeem, — wajaga sawas sarakstischanahs tiklab ar Walsts augstakajahm eestahdehm, waj wispahri ar tahm ahrpus Baltijas gubernu robeschahm esoschahm eestahdehm un waldehm, kà ari ar tahm scho gubernu robeschâs atronamahm teesu weetahm un personahm, kas ir peeminetas preekschâ esoschu nolikumu punktîs 1 un 2, west Kreewu walodâ, tapat ari preti nemt wisus winahm peesuhtitos, Kreewu walodâ sarakstitos papirus; bet winas pee sawahm sarakstischanahm (korrespondenzijahm) ar tahm preekschâ esoschu nolikumu punktîs 1 un 2 apsihmetahm teesu weetahm un personahm war teem original-papireem, kas rakstami schihm teesu weetahm un personahm, peelikt tulkojumu Wahzu walodâ, waj Latweeschu jeb Igaunu walodas isloksnê.

Peesihmejums. Wisâs tais reisês, kur preeksch tahm preekschâ esoschâ punktî 3 peeminetahm teesu weetahm, eestahdehm un personahm israhdahs par wajadsigu, wispahrigahm Waldibas-eestahdehm un teesahm peesuhtit kaut kahdus weetigu eestahschu eekschigas darischanas papirus, waj sawas sarakstischanahs (korrespondenzijas) sawâ starpâ, kas sarakstitas Wahzu walodâ, waj Igaunu jeb Latweeschu walodas isloksnê, originalâ waj noraksiâ, wajaga wiseem tahdeem peelikumeem (isnemot grahmatas un rehkinumu-pahrskatus) klaht peelikt tulkojumu Kreewu walodâ, kas pareisi isdarits un peenahzigi apstiprinats; un

4) Wisôs Baltijas gubernu teesu weetu sehdejumôs noteekahs pahrspreeschana taî walodâ, kurâ isdara darischanu weschanu.

Politikas pahrskats.

Par gaidameem notikumeem Balkanu pussalâ un par winas politisko stahwokli kahda Berlines awise („Nordd. Allg. Ztg.") raksta, ihsumâ nemot, tà: Kà jaw isskaidrots, tad leelwalstis taîs domâs weenojuschahs, ka Balkanu pussalas maso walstinu prasijumi, kas waretu meeru trauzet, turami tahdâs robeschâs, lai leelakas jukas un nemeeri ne-izseltos. Leelwalstju publini schinî sinâ, zik tahlu spreeschams pehz awischu sinahm, naw bijuschi bes sekmes. „Kelnes awise," uf scho leetu sihmejotees, raksta, ka Serbijas kehninsch Milans esot leelwalstim apsolijees, meerigi išturetees, ne pee kahdeem kara darbeem nekertees un uf kara isrihkoschanu nesagatawotees, ja leelwalstis Balkanu pussalu ustura tahdâ kahrtâ, kahda ta nolikta Berlines nolihgumâ. Bet tahdâ gadijumâ, kad pahrgrosijumi Balkanu pussalâ notiktu, ihpaschi kad Bulgarija ar Rihta-Rumeliju saweenotos, tad Serbijas waldiba kertos pee kara eerotscheem. (Pehz jaunakahm sinahm redsams, ka Serbijas kehninsch jaw kehrees pee kara eerotscheem, kahdus kara pulkus par robeschahm suhtidams.) Ja nu leelwalstis to grib aiskawet, tad winahm jagahda par Berlines nolihguma ustureschanu. Waj to leelwalstis darihs, naw ihsti sinams. Tik tahlu minetà awise. „Magdeburgas awise" raksta, ka jaunakee notikumi (Serbijas kerschanahs pee kara-eerotscheem), kas draudejuschi sazelt karu, tagad esot eeraugami par nobeigteem, jo Serbija laikam sawus karapulkus atpakaļ saukschot, pehz tam kad Bulgarija sawus kara-pulkus atpakaļ saukuse is Rihta-Rumelijas. Tapat par Greekiju ne-esot jabaidahs, ka ta kerschotees pee kara eerotscheem. Tahdas meera domas gan issaka minetàs Wahzijas awises, tomehr zitahm awisehm atkal zitas domas. Tà par peemehru kahda loti eewehrojama politikas awise raksta, ka Greekijas waldiba, no tautas prahta pamudinata, stipri ween domajot uf karu. Greeku tauta gribot karu un Greekijas waldiba nekahdâ sinâ newareschot no kara atturetees, ja Serbija eesahkschot karot. Ko tas lihds, ka leelwalstis Greekijas waldibai dod padomu, lai usturot meeru, kad wisa Greekijas walsts un tauta taisahs uf karu. Wisi reserwisti (no deenasta atlaisti kareiwji) tat wezumâ no 25, 26 un 27 gadeem teek eesaukti, wisadas beedribas notura sapulzes, lai waretu sastahdit kopigu luhgumu pee kehnina, ka pee meera politikas nebuhtu jaturahs. Tahdas rihkoschanas netikai noteek Greekijas galwas pilsehtâ, Atenâ, bet ari zitâs Greekijas pilsehtâs.

Kad wisas nupat pasneegtàs sinas par Balkanu pussalu sanemam kopâ, tad newaram wis sazit, ka droschi waram uf meera ustureschanu gaidit.

Sawâ laikâ deesgan esam sinojuschi par Wahzijas sadurschanos ar Spaniju Karolinu salu dehl, tagad wehl kahdus wahrdus par scho leetu peeminesim. Kà jaw sinojam, tad pahwests usnemschot schkihreju teesnescha amatu starp Wahziju un Spaniju un kà schi isschkirschana isdosees, gan schim brihscham newar nosazit, bet to war gan sazit, ka abas waldibas meerigâ zelâ islihgs. Tagad kahda ahrsemes awise sino (un schi sina leekahs deesgan tuwu stahwot waldibas politikai), ka Karolinu salu dehl starp Wahziju un Spaniju tikschot islihgts tahdâ kahrtâ: Spanija patureschot par minetahm salahm wirswaldibu, kamehr Wahzijai buhschot atkauta tirdsneezibas brihwiba. Daschas zitas awises schai sinai pretojahs, tomehr tas wehl naw nekahds peerahdijums, ka minetà awise nepareisi sinojuse. Pehz wispahrigahm awischu sinahm spreeschot, jasaka, ka Anglija, uf Karolinu salahm sihmejotees, ari nepaliks klusa, tapehz ka zaur weenigo nolihgumu waj islihgumu starp Wahziju un Spaniju tiktu aiskahrtas wispahrigas teesibas pasaules tirdsneezibas sinâ. Pee schihs buhschanas wehl peenahk klaht, ka Spanijas un Portugales waldibas nestahw labâ slawâ pee zitahm waldibahm tirdsneezibas sinâ, tapehz naw domajams, ka leela pahrwaldiba par Karolinu salahm wis Spanijai no zitahm waldibahm netiks atkauta.

Sawâ laikâ sinojam, ka Wahzijas waldiba ne-taisja kolonijas jeb nomeschanahs weetas Afrikas rihtôs; tagad waram sinot, ka Wahzijai, koloniju eegubschanas leetâ Afrikas rihtôs, arweenu wehl ir preekschroka.

Par Franziju runajot, waram schahdas sinas pasneegt: isgahjuschâ nummurâ pehz jaunakahm sinahm rakstijam, ka tikuschi eezelti schahdi weetneeki: no republikaneeschu partijas tika eenehleti 127 un no jauna pahrwehlami 270. Pee schihs pahrwehleschanas isnahza schahdi skaitli: republikaneeschi bija wairak par 200, kamehr pee zitahm partijahm pehdejee peeskaitijahs atlikuschahm partijahm.

Puppau.

Kursemes teika.

Aistahstita no wezâ Gaujenes mahzitaja.

(Skatees Nr. 40. Beigums.)

„Waj tas nebuhs aplam leels grehks, uf to pateesu meesu schaut?" Tà winsch prasija.

„Manâs azîs" — tà Puppau atteiza — „tas ween ir grehks, kad zilweks weenu Kungu ween atsihst, to bihstahs un no wina isluhdsahs palihdsibu. To Kungu peeluhgt ir tihri welts darbs, kà Truhte un Tu bagatigi esat peedsihwojuschi un kad Juhsu Kungs Juhs abus tagad atstahjis un par Jums nepawisam nebehda, tad nemahku prast, kam Jums par winu buhtu jabehda. Jeb ta peesprausta maise ir Juhsu Kunga meesa, jeb ta ir prasta maise kà zita maise. Ja ta ir prasta maise, tad sinams uf to drihksti schaut. Ja ta ir Juhsu Kunga meesa, tad Tawas nabagu skrotes to teescham wehl masak apskahdes ne kà tahs naglas, ar kurahm winu peesita, peesita pee krusta, jeb kà tas schkehps, kas winam zaurduhra sahni. Tadehl schauj' tik ween un nebihstees neka un tizi droschi, ka ta skaista Truhte Tewim peederehs lihds ar wisu meschsarga-mahju un lihds ar wiseem sirgeem un lopeem."

Pehteris plinti lika pee waiga, bet to tuhlit atkal laida pee semes, bes ka winsch buhtu schahwis.

„Kas Tewim prahtâ nahk? Kam neschauji?" Tà Puppau brehza.

Pehteris nobahla un atteiza:

„Waj tad ne-esi redsejis, ka balts zilweks peesprausts maises preekschâ stahweja un to sedsa ar sawu kermenu, kad plinti liku pee waiga?! Kas tad drihkst schaut, kad zilweks stahw mehrka preekschâ?"

„Es no zilweka neka ne-esmu redsejis," — tà Puppau atteiza, — „bet gan redsu, ka Tawai droschibai pingerotâ deesgan ir ruhmes. Laikam gan sawâ bahbas bailibâ gaischo mehnescha spihdumu, kas koku apspihd, par baltu zilweku esi usskatijis. Ej, tik ween labak uf mahjahm, gehrbees ar seeweescha drehbehm, usnem lopu-meitas deenestu pee kahda saimneeka un atkauj' Truhti un meschsarga-mahju zitam wihram, kam wairak spehka un duhschibas ne kà Tewim. Waj to zilweku wehl redsi?"

„Tagad neka wairs neredsu," — tà Pehteris — „zilweks pasuda, kad plinti laidu pee semes. Es wehl reis proweschu."

Tà sazidams, Pehteris plinti lika pee waiga, bet tàpat kà pirmo reis to atkal laida pee semes, bes ka winsch buhtu schahwis.

„Nu," — tà winsch issauzahs, — „schoreis tak to balto zilweku esi redsejis, kas mehrka preekschâ stahweja un ar skumigahm azim uf mani skatijahs?"

„Schoreis sinams gan kahdu leetu esmu redsejis, kas zilweka bahlai ehnai lihdsinajahs," — tà Puppau dsestri un spihtigi atteiza, — „bet es ari sinu, no ka schi ehna iszelahs. Ne wis tas klibais skrodels, bet zits, laikam preeksch ihsa laika nomiris zilweks Tewi apbuhris. Schis zilweks wehl kà kehms apkahrt staiga wirs semes un Tawu laimi apskausch. Blehdis kà zilweks stahjahs mehrka preekschâ, jo winsch labi sin, ka sawu strehlneeka tiklibu atdabusi, tik ko uf maisi schausi. Kad es Tawâ weetâ buhtu, tad es to sasodito sihlneeku noschautu kà traku suni, kad winsch wehl buhtu dsihwotajs. Bet Tewim ir pakulaina sirds un Tu bihstees no skaudiga blehscha ehnas. Nemees droschu prahtu, atreebees, parahdi, ka ne-esi bahba, bet wihrs; mehrke kreetni un schauj' droschi! Gan tad dabusi redset, ka wisi spoki un kehmi sudihs kà duhmi un kà migla."

Draudoschai sirds-balsij par spihti Pehteris nu stipri apnehmahs uf Deewa maisi schaut un jaw pazehla plinti.

Bet tanî paschâ azumirklî atkal zilweks ar baltahm drehbehm stahweja mehrka preekschâ, ar skumju un behdu pilnahm azim uf Pehteri skatijahs un rokas bija issteepis, tà ka winsch krustam lihdsinajahs.

Pehteris sawai sirds-balsij ilgak wairs ne-eedroschinajahs spihtet un sawu sirds-bailibu ilgak wairs nespehja waldit. Jauneklis plinti meta pee semes, bes ka winsch ar Puppawu wehl kahdu wahrdinu buhtu runajis un aisskrehja, zik ahtri ween jaudaja.

To redsot, Puppawa azis it sawadi spihguloja, mati zehlahs stahwu, wiss waigs wellisku raustijahs. Winsch Pehteram pakalsteidsahs, to panahza un ar saweem dselses-nageem apkehra jaunekla roku.

Bet taî paschâ brihdî ari tas baltais zilweks bija klaht, kehra Puppawu pee mateem un to ar joni pahr milsu-koku wisaugstakahm galotnem aissweeda ne-ismehrojamâ tahlumâ.

Dseltaini duhmi un sehweles-smaka eesihmeja to zeku, pa kuru Puppau bija pasudis.

Zilweku azis Puppawu no scha laika wairs naw redsejuschas.

Bet Pestitajs Pehteri bija isglahbis no sahtana waras.

Kristigu rakstneeku domas par seeweetehm.

585. gadâ Makonas garidsneeku sapulzê kahds biskaps zehla preekschâ, ka seeweetes ne-esot peeskaitamas pee zilwekeem. Bet is bibeles peerahdija, ka ir gan, un tà tad wina preekschlikumu atraidija un nepeenehma par basnizas likumu. — Fichte saka: „Lauliba nosihmê, ka seewa pilnigi stahw sem wihra prahta." — Okens atkal mahza, ka „wihrs par seewu tikpat augstaks, zik koks par suhnahm, zik sihditaji un putni par siwim un gleemescheem." — Un schahdas domas ari wehl tagad rauga isplatit un mahzit, waj tur muhsu pehznahzejeem nebuhs ko brihnitees? (B. W.)

Schehlsirdigs tschigans.

Kahds bars scho neluhgto mescha dehlu eeradahs 15. aug. B. mahjâs. Pehz tam saimneeks pamana, ka wina leelà sosstehwina wairs naw upmalâ, dsinahs tschiganeem pakaļ, kuri ari pateesi sosstehwinu nosaguschi. Saimneeks tschiganu panahzis, tam ussauz: „Kamdehl Tu manu sosstehwinu sagi?" Tschigans: „Mihlais tehtin, es jaw winu nesagu, winsch jaw bij upê eekritis, es winu iswilku, kad es winu nebuhtu iswilzis, tikpat winsch buhtu noslihzis."

Selgas Jehkabs.

Pirmais.

Kahdâ semkopibas sapulzê bija runa par labu sirgu audsinaschanu. Pusmuischneeks K., no sapulzeteem usaizinats, ari sawas domas isteikt, atbildeja: „Par sirgeem newaru neko leelu spreest, bet ja no wehrscheem buhtu runa, tad es esmu pirmais.

Eekschsemes sinas.

No Dubultu-Majoru juhrmalas. No tureenas „B." dabujusi schahdu rakstu: Schagada negehligais, preeksch ar ilgoschanos gaiditais leetus neschehligi ispostija ari muhsu zelus un eelas. Teem nemaf naw wairs zeku jehgas, bet palikuschi par reebigahm putrenizahm, kas siltai saulei atspihdot isgaro negantu twaiku. Wissliktakà pate leelakà eela zaur Dubulteem un Majoreem. Tahds pats besdibena skrihnis ir schaurà eela zaur Wez-Dubultu stuhri uf upmalu un kapeem, garam „Defuzeemam". Gan wisur zitur sawa kahrtiba pee zeku kopschanas, bet sche juhrmalâ tahs truhkst. Eelu „brugeschanai" gan krona meschòs atlauj zehrpas un wahwerinus, kurus schopawasar pat polizija saweem wihreem lika saplehst, bet nebij, kas tos peewestu. Dubultu gruntneeki- brauzeji saka: waj tad wini ween brauz, ka tik wineem materials japeegahdà? Kad neleek west sche usklihduscheem Rigas fuhrmaneem, Schihdeem un ziteem schahdeem tahdeem brauzejeem, tad wini ari newed, bet kulahs kà waredami. Pee tam wehl tahds siltu brugis pee tik stipras braukschanas, kahda te, maf ko lihdf un buhtu gan laiks, ka pirms ar staigschanu paschu leelako eelu kreetni brugetu. Pee tam ari nama saimneekeem tagad nemamee nodokli pa dalai waretu lihdset, jo kreetnat eelas te daudf nepeezeeschamaki wajadsigas, ne kà polizijas spehka pawairoschana. Nu jaw diwi wasaras kahdi 40 un wairak peenemtee polizijas wihri ne kà sewischki naw israhdijuschees par wajadsigeem waj derigeem. No gara laika tee tik noslaistahs gar eelu stuhreem un draudsejahs ar kehkschahm. To weetà it brangi laudis waretu strahdat pee eelu uslaboschanas, kamehr par kahrtibu un droschibu, ihpaschi nakts laikà, gahdatu patrullas no pascheem nama ihpaschneekeem, kà tas jaw schur tur noteek. Glihtaka uskopschana ari zitur kur daschâ weetâ buhtu loti wajadsiga. Tà tukschais klajums pareistizibas basnizas preekschâ wisai neglihts. Tas neween bedru bedrehm israknats, bet wehl nomehtats wezahm tupelehm, noplehstu tahpelu un jumtpapa driskahm, trauku un podu sukehm un wehl zitahm tahdahm azis krihtoschahm mantahm. Naw sinms, kaut ehl sche tahda nekahrtiba top zeesta, kas tak weegli buhtu nowehrschama: Pahris wihru weenà deenà bedres waretu peelihdsinat, mehslus un netihrumus apmest. Tas ismaksatu tik pahra rubkus, un eepreeksch ar to peetiktu deesgan. Mehds teikt, ka zelsch uf elli esot plats un labi brugets, bet no eelas, kas wed gar „Defuzeemu," kà jaw minets, to wis newar teikt, kaut gan schi eela jo drihf ween nowed pee elles pagalmjeem, kureem schis Dubultu kakts pa wasaru it ihpaschi apsehsts. Senakus gadus tahdahm eestahdehm te nebij weetas, bet naw isprotams, kahda wajadsiba nu uf tam dsimuse, ka tas schais suhrajòs laikòs tik klaji teek atlauts. Un pa scho elles zeku Dubultneekeem ari sawi aisgahjuschee japawada uf pehdigo dusu. Kapi te naw tahku no Dubulteem. Tik laine, ka pa jautro wasaras laiku daudsi nemirst. Un Dubultneekeem tagad ari, tà sakot, naw bühw mirt. Wezee kapi peerakti pilni un jaunee, wezajeem sahnòs un galâ peeschogotee, wehl naw eeswehtkti, kadehl tur neweena ne-atlauj glabat. Tik pehrn wasaru tur no polizijas kahdas meitas lihkis eerakts, bes kahdahm kristigas tizibas zeremonijahm. Kapu ne-eeswehtischami par eemeslu ir neweenprahtiba starp mahzitju un kapu weetas ihpaschneezi, Wez-Dubultu kommunu. Mahzitajs grib, lai mahju ihpaschneeki maksa tahdu paschu augstu kapu naudu, 10 kap. no kwadrat-pehdas, kà wisi ziti draudses lozekli; bet „kommunas" lozekli tam stahw preti, tadehl ka dewuschi kapeem weetu no sawa mescha, to nolihdsinajuschi un aptaisijuschi ar sehtu. Wini par to prasa dalu kapu sew dsimtkapu weetahm. Tagad schis strihdus jautajums wehl stahw pee peenahkoschahm teesahm isschkirschanâ. Tà nu, taisnibu sakot, Dubultneeks nedrihkst wairs ne nomirt, aif bailehm ween, ka nebuhs semes stuhrischa, kas to usnemtu sawâ klehpi. Zik apskauschams nu naw tahds, kam wehl atlizees kaktinsch dsimtkapenès wezajâ kapsehtâ. — Beidsot wehl pahra wahrdeem japeemin schejeenes un apkahrtnes beedribas. Kà pirmâ rindâ leekama schejeenes Majoru-Dubultu labdaribas beedriba, kura, jaw 1882. gadâ dibinata, no wisahm wezakà un ar kahdeem 170 beedreem. Ta ari war usrahdit jaw kreetnus panahkumus. Beedribai sawa gruntsweeta ar brangu muhra namu, kura plaschajâ sahlê pahra gadus jaw notura skolu. Ta apkahrtnei, kura skolu sinâ wisai semâ, behdigâ stahwoklî, ir par leelu swehtibu. Zerams, ka zaur jaunpeenemto zensigo skolotaju radisees ari dseedataju koris. Loti wehlejams, ka beedriba gahdatu ari par kreetnakeem isrihkojumeem, jo ar ballehm ween scheem laikeem wairs nepeeteek. — Wehl juhrmalâ, Jaun-Dubultòs, jaw preeksch kahdeem trim gadeem sastahdijusehs uskopschanas beedriba no tureenes gruntneekeem. Statuti ari jaw sen eesneegti, bet naw wehl nahkuschi atpakal. Ugunsdsehseju un lopu-aisstahweschanas saru beedribas sche jaw wairak gadus pastahw. Ihpaschi pirmajahm japateizahs, ka nu juhrmalâ wairs tik daudf un breesmigi nedeg, kà senakeem laikeem. Ari tahlak no juhrmalas beedribu sinâ newar suhdsetees. Tà Slokâ jaw no pawasara strahdà krahjumu un aisdewumu kase, un dibinata labdaribas beedriba, kurai statuti katrâ laikâ top gaiditi apstiprinati atpakal. Pahri aif Leelupes, Salas draudsê, apstiprinata dseedataju beedriba un uguns apdroschinaschanas beedriba strahdà jaw no jaungada. Tahdas paschas beedribas zenschahs dibinat ari Slokâ un juhrmalâ. Muhsu apgabals nu wairs daudf newar suhdsetees par beedribu truhkumu. Kreetnus darbus un labas sekmes muhsu beedribahm wisahm!

No Terbatas apgabala raksta „Olewikam," pehz „B. W." tulkojuma ka tur jauneklu naktswasaschanahs wehl noteekot leelisKâ mehrâ. Sestdeenas wakarôs tee sapulzejotees leelôs barôs, staigajot no mahjas uf mahju un, harmonikas tschihkstinadami un zitadi trokfni taisidami, trauzejot eedsihwotaju naktsmeeru. Bes tam tahdi nakts wasanki padarot daudf traku pahrgalwibu un skahdes. Tà wini maja mehnesî nodedsinajuschi Kodaferes muischas semes rentineeka mahjinu, kura nebijuse wehl pilnigi gatawa; wehlaki kahdam saimneekam nodedsinajuschi seena schkuhni ar 8 wesumeem seena; julijâ issituschi S. melderam istabas logus un kahdam peedsihwotajam ispluhkuschi seekweetu kartupelu; augustâ tam pascham wezischam noplahwuschi meeschu gabalinu un kahdam saimneekam 2 puhru issehjumu leelu ausu gabalu. Ellistferê jaw 10 seena kaudses tahdâ wihsê esot nodedsinatas. Ari daudf seena un rudsu gubas nedarbineeki isahrdijuschi, noplehsuschi daschus jumtus un aploku sehtas un israhwuschi stahditos kokus. Daschi nedarbneeki jaw esot usdabuti un nodoti teesahm.

Kursemes gubernas kara-klausibas kommisija issino, ka aprinku karaklausibas kommisijas rekrutu nemschanu ussahks schahdâs weetâs un deenâs:

Jelgawas	apr.	1. kant.	— Jelgawâ	9.	now.
		2. „	— „	6.	„
		3. „	— „	1.	„
Bauskas	„	1. „	— Bauskâ	5.	„
		2. „	— „	1.	„
Tukuma	„	1. „	— Tukumâ	5.	„
		2. „	— „	1.	„
Talsu	„	1. „	— Talsôs	4.	„
		2. „	— „	1.	„
Kuldigas	„	1. „	— Kuldigâ	6.	„
		2. „	— Saldû	1.	„
Wentspils	„	1. „	— Wentspilê	4.	„
		2. „	— „	1.	„
Aisputes	„	1. „	— Aisputê	1.	„
		2. „	— „	6.	„
Grobinas	„	1. „	— Grobinâ	4.	„
		2. „	— „	7.	„
		3. „	— Leepajâ	1.	„
Jaunjelgawas	„	1. „	Jaunjelgawâ	1.	„
		2. „	Jakobschtatâ	6.	„
Ilukstes	„	1. „	— Grihwâ	7.	„
		2. „	— Ilukstê	1.	„

No Wezpiles (Kursemê). Bija laiki, kur muhsu pagasta peederigee lihdf ar wiseem saweem tikumeem jeb tà labaki sakot netikumeem netrauzeti kà apaksch beesas apsegas wareja snaust, un maf kad tas tika preeksch apkaimes kà ari tahlakeem tautas brahleem sinams darits. Bet tagad, kur weens un otris wairak attihstibâ azis atwehris sahk eeskatit un isschkirt tumsibu no gaismas, ihpaschi tahdus darbus, no kurcem nelabi augli zelahs, tahds newar klusu palikt, bet eeskata to kà ihstu peenahkumu kad ne wairak, tad zaur laika raksteem atgahdinadams, kà wiss tas, kas labam tikumam skahdigs un nelabus auglus nesis, buhtu ik weenam eenihstams un no sirds ka kahdas nesahles israwejamas. — Ari newaru klusu palikt bes pawehstischanas weenu nedarbu, ko kahds W. pagasta P. mahju saimneezes dehls (jeb tà sauktais jaunais saimneeks) nesen atkal gribejis pastrahdat. 11. septemberî s. g. P. saimneeks aiswedis Leepajâ rudsus, kurus B. kaufmanim pahrdewis. Pehz salihguma tik un tik puhru kaufmanis lizis spihkerî isbehrt. Tanî paschâ brihdî ari wehl ziti pahrdeweji sawus wesumus isbehruschi. Tad P. saimneeks weenu pilnu maisu rudsu sawôs ratôs atstahjis, un ta weetâ peesawinajis kahdu tukschu maisu no otreem pahrdewejeem, lai waretu pilnigu skaitlu usrahdit, un tuhdak isskaidrojis B. kaufmanim, ka winam esot wehl weens maiss rudsu ratôs preeksch pahrdoschanas; bet schi wiltiba ne-isdewahs. Kaufmanis tuhdak maisu skaitlu zauri luhkojis, un otree pahrdeweji, kureem no maisu skaitla truhka, mekledami pasina sawu maisu, un P. saimneekam sawu robu ar kauna azim wajadseja pildit ar to preeksch magritscham ratôs atstahto maisu — Wisu to pahrdomajot wajadsetu jautat, waj tur naw wezaku un wiswairak mahtes waina, kas sawam dehlinam warbuht daudf reis wina peenahkumu (rihksti) taupiju, kura warbuht kà labs ahrste ir wehl tagad buhtu deriga tahdam luteklitim, kas sawu jaunibas laiku un godu brandwihnâ un zitâ negodigâ buhschanâ noslihzinajis.

(Lat.)

No Kabiles (Kursemê). No tureenas „B." dabujuse schahdu sinu: Semkopiba bes lopkopibas newar usplaukt, kaut ari tihrumus nomehslotu ar daschnedaschadeem mahkligeem mehsleem, jo tikai stalla mehsli ir un paleek tee wisu mahkligakee un labakee, kas dod druwahm dsihwibu un atlihdsina semkopja suhri gruhtos puhlinus. Ka tas tà ir, to peerahda ari Kabilneeku pagasts. Preeksch kahdeem 20 gadeem Kabilneekeem augusi tik warena labiba, kà gandrihs ne weenam no schejeenes kaiminu pagasteem, kureem seme no dabas nebija nemaf sliktaka. Tas nahza weenigi tadehl, ka katram saimneekam tanîs laikôs bija pa mescheem daudf sahlainu plawu, kur warejuschi audset daudf lopu un tihrumeem dot peenahzigu dalu stalla mehslu. Tagad Kabilneeku tihrumus apskatot jaleezina, ka wini gauscham masâ mehrâ rascho, jo uschnas un zitas tahm lihdsigas nesahles, kas jaw stiprâ mehrâ aug un preezajahs semkopim par spihti, dod gaischu leezibu, ka semei truhkst peenahzigo weelu, kas augeem dotu baribu, labaki kuplot un augt. Ka Kabilneekeem wairs neaug labiba kà senak, waina ir ta, ka dsimtskungs pehz notezejuscheem kontrakta gadeem atnehma saimneekeem wisas meschâ atrodoschas plawas, tà ka tagad tikai ir kahdam retam saimneekam kahda pa-escha, kur sapkaustit kahdu wesuminu seena; tiklab wasarâ kà seemâ wiseem lopeem japahrteek no laukeem ween. Dsimtskungs gan pahrdod tagad wairaksolischanâ saimneekeem mescha plawas, bet tahs wisas, pa 10 gadeem neapkoptas, palikuschas par mescheem. Un otra nelaime ir ta, ka tahs naudinas ir loti maf, jo saimneeki, mahjas pirkot, par wiseem skroderischeem pehdigo kapeiku atlasijuschi. — Schejeenes pagastâ atronahs 3 krogi, kur ari itin kreetni top „sukats". Tad bes scheem krogeem ir muischâ bruhsis, kur top pahrdots pudelehm alus un eeksch bruhscha, augschistabâ, top noturetas wisas schejeenes pagasta teesas un waldes sehdeschanas, jo Kabilneekeem pascheem pagasta mahjas naw. Tad nu ik katram saprotams, ka schi alus pahrdotawa ir loti skahdiga un par leelu samaitaschanu wisam pagastam, jo tur top tikdaudf nodserts, ka gan zitur neweenâ weetâ. Weenigi wina slawejama tadehl, ka bruhwera papus wehders, kà ari naudas maks, paleek deenu no deenas resnaki. Gauschi jawehlahs, ka pagasta wezakajs, W. kgs, kas no pagasta ispelnijees leelu ustizibu un kursch jaw zeturto reisi tapa eewehlets gruhtajâ amatâ, sahktu gahdat, ka Kabilneekeem reis pascheem buhtu saws pagasta nams, lai nebuhtu jasmok bruhscha kambaritî. — Kabilneeku saimneeku dehli un meitas apmekle gandrihs wisi pilsehtas skolas. Par to war gan preezatees, ka wezakeem tas ir eespehjams, sawus behrnus tahlaki isglihtot, ja tikai schee nepaliktu, pilsehtâ eedami, par puskokalehzejeem, mihdami sawu tehwu walodu un eerasschas apaksch kahjahm. Ja tas noteek, tad pee tam wisleelakà waina ir wezakeem pascheem, jo daschs saimneeks negrib wairs sawus dehlinus un meitas eeswehtit lihdf ar kalpa behrneem Latweeschu deewwahrdôs, bet tikai pa „wahzifkus". Tà ari schogad noskatijos pee Kabiles basnizas, kà wairak tehwi un mahtes kopâ sagahjuschi weens otram, raudadami preeku asaras, stahstija, ka schodeen winu Jahniti un Jettiti eeswehtot par „wahzifkus". Mihlee tehwi un mahtes! Waj Jums simtkahrt patihkamaki nebuhtu dsirdet, ka Juhsu dehli un meitas pee Kristus altara apleezina swehto tizibu Jums saprotamâ mihlâ tehwu tehwu walodâ. Waj domajeet, ka Juhsu dehli un meitas, par „wahzifkus" swehtiti, ir daudf swehtaki, jeb waj domajeet, ka wini par to eenem sadsihwê daudf labaku un zeenijamaku stahwokli? Ne muhscham ne! Bet tee ir un paleek arweenu par leekuteem un gremschahm.

Is Rigas.

Riga. Labdarigeem mehrkeem nelaikis tirgotajs J. M. Stiegemanns norakstijis schahdas summas:

1)	Petera basnizas skolai . . .	1000 rbl.
2)	Petera basnizas draudsei preeksch basnizas nabageem	1000 „
3)	Marijas diakonisu namam . .	1000 „
4)	Olgas ruhpneezibas brihwskolai	1000 „
5)	Pleskodahles eestahdei . . .	500 „
6)	literarisKi-praktiskàs pilsonu sabeedribas kurlmehmu skolai . .	1000 „
7)	tahs paschas sabeedribas bahrinu skolai	1000 „
8)	pretubagoschanas beedribai . .	1000 „
9)	palihdsibas kasei preeksch ewangelisKi-luterisKahm draudsehm Kreewijâ	300 „
10)	Rigas pilsehtas bahrinu namam	200 „
11)	basnizas lahdei	100 „
12)	pilsehtas kemmerejai	25 „

un bes tam 40,000 rbl. preeksch „Stiegemana patwerfmes," kur usnemt Rigas tirgotajus, diwus Rigas kurpneeku meistarus un weenu Rigas muzeneeku meistaru. Schi patwerfme jadibina, tiklihdf kapitals wairojees uf 400,000 rbl. — Nelaikis Jakobs Anspachs pretubagoschanas beedribai norakstijis 500 rbl.

Pretlikumiga papirosu isgatawoschana. 28. septembrî sch. g. Rigas wezakais polizijmeistars dabuja sinu, ka leelâ Kaleju eelâ Nr. 79 dsihwojoschais Rigas dsimtgodapilsonis E. H. nodarbojotees ar nebanderoletu papirosu isgatawoschanu un pahrdoschanu; no 28. septembra lihdf 3. oktobrim usluhkoja H. peenahzejus un aisgahjejus, kà ari winu paschu, pee kam israhdijahs, ka H—im teescham peenesis papirosus. Kwartala usrauga paligs Anikijews, kuram schi leeta bija usdota, eegahja 3. oktobrî lihdsi ar akzises eerehdni H. dsihwoklî, kur tee pee apluhkoschanas sem gultas matrazes atrada 2100 nebanderoletu papirosu, skapî 34, zetortdalmahrzinu smagas, pazinas banderoletas tabakas un galda schublahdê wisus eerihkojumus preeksch papirosu isgatawoschanas. Bes tam istabâ wehl atrada eerihkojumu preeksch hilsu isgatawoschanas, kà ari 35,000 gatawu hilsu, tàpat ari daudf materiala preeksch schahs prezes isgatawoschanas. Ismekleschanas brihdî peetureja kahdu seeweeti, kura H—im gribeja nodot gatawus papirosus, un kurus tai, 1200 gabalus, atnehma; pehz tam, eewehrojot sinas, ka H. pahrdod papirosus tabakas tirgotajam W., ari pee pehdejà isdarija ismekleschanu un pee ta atrada krahjumu nebanderoletu papirosu. Par augschmineto atgadijumu sastahdits protokols.

(R. P. P. A.)

Nasagts sirgs ar rateem. 3. oktobrî slepenàs polizijas nodaka dabuja sinat, ka Stabu eelâ atrodoschâ „Kursemneeka" eebraukschanas weetâ apmetees atzelojis sirgu saglis ar sagtu, ratôs eejuhgtu sirgu. Slepenas polizijas preekschneeks tuhlit nosuhtija kwartala usrauga paligu Kulpe un agentus, lai sagli un sagtàs leetas apturetu; tee ari nodewa polizijai augschmineto sirgu ar rateem un sagli, reserwas saldatu J. R. Lai gan R. nopratinats leedsahs, ka mineto sirgu un ratus sadsis, tad tomehr ir leezineeki, kas issaka, ka winsch sirgu un ratus pee Galus kroga, uf Peterburgas schosejas, nosadsis. R. lihdf ar mineto sirgu un rateem un protokolu nodots Peterburgas Ahrrigas pahrwaldei. (R. P. P. A.)

Paschnahwiba. „Kursemes" weesnizâ, Jelgawas Ahrrigas 1. kwartalî, Akmenu eelâ Nr 7, 6. oktobrî starp pulksten weenu un diweem pehz pusdeenas mahjskolotaju Aleksandri Duninu istabâ pee durwim atrada pakahruschos. Pee apluhkoschanas zaur dakteri Blumenthalu uf galda atrada sihmi ar schahdu saturu: „Ruhpju loti daudf. Labak mirt, ne kà slikti dsihwot. Es dsihwoju arweenu godigi, bet sajuku druszin prahtâ. Neweenam nekahda launuma nedariju. Esmu 76 gadus wezs. Deesgan dsihwots!"

Tirgus sinas.

Rigâ, 10. oktobrî 1885.

Pirmais sneegs sniga 6. oktobrî; bet tà ka laiks bij silts, tad sinams tuhlin ari isskusa. Wakar atmetahs aukstaks un ari jaw ussala, bei schodeen atkal sniga sneegs, kas ari tuhlin nokusa siltà laika dehl.

Schejeenes tirgus pa wezam; pahrdeweji atturahs, peewed loti maf.

Lini rahmu, pahrdeweji nogaida.

Kanepaji meerigi, eewehrojami lihgumi nenotika.

Kanepes pa wezam. Par schahwetahm sehtlahm uf oktobri-nowembri prasa 138, bet sola tikai 135 kap. pudâ.

Linsehklu kronis nopakats ar weenu bes lihgumeem; par walejahm sehklahm pehz labuma maksaja 13—14 muzâ. — Lihdf schim peewests 3180 maisu, bet nekas wehl naw nopakats.

Linsehklu brahkis plahnaku. Pirzeji pehz pehdejà leelâ lihguma (180 kap. pudâ par 87½% sehklahm) un atturahs un sola daudf masak. Masas partijas uf weetas pirka par 173—176 kap. pudâ.

Kweeschi turahs, peewest peewed maf.

Rudsi semaku; wismasak pirzeji uf weetas uf 120 mahrzinu pamata sola tikai 80—81, kamehr pahrdeweji prasa 82—83 kap. pudâ.

Ausas rahmu, maf peedahwatas. Zarizinas zaurmehrâ dabujamas par 79—80 kap. pudâ. Labas sausas, kà ari smagakas tikai loti masâs partijâs peedahwatas.

Meeschi tikai pahrtikai eewehroti.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 13. oktobri 1885.

Jehkaba basnizâ:	Spred. pilst.	10	wahz.w.-mahz.	Holst.
	„ „	12	igaun. mahz.	Zinck.
Domes basnizâ:	„ „	10	mahz.	Gachtgens.
	„ „	2	mahz.	Hellmann.
Jahnu basnizâ:	„ „	9	w.-mahz.	Weyrich.
	„ „	2	mahz.	Walter.
	„ „	6	Behrn. dzewkalp.	P. Walter.
Gertrudes basnizâ:	„ „	10	wahz. mahz.	Keller.
	„ „	½2	latw. mahz.	Schilling.
Jesus basnizâ:	„ „	9	latw. mahz.	Müthel.
	„ „	2	wahz. mahz.	Bergmann.
Mahrtinu basnizâ:	„ „	10	latw. mahz.	Kählbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„ „	10	latw. mahz.	Fromm.
Reformatu basnizâ	„ „	10	mahz.	Iken.

Petera basnizа ir slehgta.

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 9. oktobrî 1885.

Papihri.	maksf.	prasija.
Pusimperials	8,35	8 37
5% bankbiletu 1. islaidums	99½	100½
5% „ 5. „	98½	98¾
5% instr. 5. aisnehmums	99½	—
Austruma isnehmums no 1879. gada	96½	97¼
1 5% Kreewu prehm. aisnehmums	221¼	222
2 „ „ „ „	208¼	209
Rih-Bolog. dselszeła obl. 2. aisnehmums . . .	121½	—
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	147¼	—
Odes. pilsl. hipoteku bankas 5½% obligazijas . .	—	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	147	—
Charkowas semst. 6% kihlu-sihmes	99½	—
Rigas kom. barkas akz.	285	—
Rigas-Dinaburgas dselszeła akzijas	153	—
Maskawas-Bresl. dselszeła akz.	—	—
Rih.-Bolog. dselszeła akzijas	79	79½
Baltijas dselszeła akzijas	116¾	—
Dinaburgas-Witebskas dselszeła akzijas	169	170
Warschawas-Terezp. dselszeła akzijas	151	—
Orlas-Witebskas dselszeła akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dselszeła akzijas	—	—
Widsemes kihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „	—	—

Jaunakas sinas.

Widsemes gubernas waldes wezakais padomneeks, ihstenais schtatsrahts v. Zwingmans, archiwars, kollegiju-asesors v. Dohnbergs, un darischanu wedeja paligs, titularrahts v. Rascha, Wisangstaki apbalwoti ar 40 gadu neapwainotu deenastu goda-sihmi.

Widsemes konsistorijas rudens juridika treschdeen sahkahs un mahzitaja amata kandidata eksamenus nolika Gustaws Kleemans un Jahnis Steiks.

Riga. No konkursê krituschà tirgona Petrowa skaisteem nameem (pee Suworowa eelas) wairakfolischanâ nopirkuschi: schejeenes tirgotajs Muraschews diwus, kas atronahs uf leelahs Park-eelas pusi, un Treschà (Kreewu) sawstarpigà kreditbeebriba — otrus diwus, uf masahs Park-eelas pusi.

Widsemes dselszelà leetà „Ztga f. St. u. L." sino, ka waldibas inscheneeri, kuri bij atsuhtiti nospraust dselszeka, liniju schos darbus Widsemê nu nobeiguschi un atstahjuschi Rigu, aisbraukdami uf Pleskawu. Schim brihscham Rigâ wehl usturotees finanzministerijas sewischku usdewumu eerehdnis, schtatsrahts J. J. Otroschkewitschs, kam usdots, eepasihtees ar Widsemes un Pleskawas gubernu saimneezibahm, it sewischki tanis apgabalôs, pa kureem wilksees nodomatais dselszelsch. Otroschkewitscha kungam ari jakrahjot sinas par jauna zeka gaidameem eenahkumeem un par to jasastahdot pahrskats. Bet no tam ne-atkaraschotees Widsemes dselszeka buhwe, waj pelna ari zerama; jo buhwi jaw usskatot kà teescham nospreestu, kad ari rehkini par eenahkumeem un isdewumeem nebuhtu labi. — Bahnusi Rigâ zelschot uf rihteem no Aleksandera wahrteem pee Mihlgrahwja dselszeka, preeksch pretschu, kà ari personu brauzeeneem. — Mas deenas eepreeksch, kur kommisija atstahja Rigu, no karaministerijas bij atnahzis usdewums, lai nospraušch Walkas-Terbatas liniju, tadehl ka wehl schaubahs, waj buhwet Terbatas-Werowas, waj Terbatas-Walkas liniju. Scho darbu kommisija ussahkschot tikai tad, kad darbi Pleskawas gubernâ buhs nobeigti.

Is Limbaschu apgabala. Muhsu apgabala semkopjeem, it ihpaschi teem, kuri pehdejâ laikâ sawas mahjas eepirkuschi, gruhts stahwoklis, jo pee augstàs pirkschanas naudas peesitahs klaht wehl slikti gadi un tadehl deesgan gruhti zaurkultees. Daschi saimneeki, it ihpaschi Nabeeschi, eesahkuschi stahdit daudz kartupelu, jo Nabes muischai preeksch brandwihna dedsinatawas pulka wajadsigs. Agraki ari maksaja lihds 80 kap. puhrâ, bet wehlak maksu paseminaja uf 60 kap., un nu schoruden minetà muischa issino, ka maksaschot tikai 50 kap. par puhru. Jadoma, ka par tahdu zenu ilgi nebuhs eespehjams kartupelus audset un tadehl scho jauno naudas awotu atkal wajadsehs atmest. — Muhsu Limbaschu beedriba strahda it naigi attihstibas sinâ. Ari Nabes Semkopibas beedriba, kura kahdu gadu atpakal bija eemigusê, tagad atkal atmodusehs un usnemta par Terbatas Semkopibas beedribas sarubeedribu. Us apstiprinatà pamata schi notureja sawu pirmo sapulzi 1. septembrî sch. g. Schinî sapulzê preekschneeks darija beedreem sinamus Terbatas Semkopibas beedribas mehrkus un paskubinaja beedrus, zihstees, ka tahdus mehrkus, kaut gan masakâ mehrâ, ari schi beedriba waretu sasneegt. Pehz tam preekschneeka kgs dewa ihsu pahrskatu par Smiltenes semkopibas isstahdi, norahdidams it ihpaschi uf to, kahdas leetas winsch atradis par derigahm un kahdas par nederigahm. Tad tika wehl kahdi jautajumi no beedreem preeksch nahkoschahs sapulzes proponeti un tad sapulze slehgta. Beedru skaits wehl mass. Beedribas preekschneeks ir P. Laurs; wina weetneeks — P. Sarinsch; kaseeris — Carl Seehahn (senak Kahrlis Esargailis) un rakstu wedejs — D. Wihstuzis. — Newaru atstaht nepeeminetu, ka minetàs sapulzes sahkums bija issinots uf plkst. 2 pehz pusd., bet tika atklahta tikai plkst. 7 wakarâ. (B. W.)

Warschawa. Polu bankas Plozlawskas kontorî nauda issagta. Par scho sahdsibu raksta „Russ. Kurjeram:" 22. septembrî Wlozlawskas kontora kaseerim bija darischanas pee kontora direktora Krschetschkowska. Turp nogahjis, winsch ne-atrada direktora mahjâs; tika teikts, ka winsch jaw no wakardeenas projam. Dabujis sinat, ka ari direktora seewa un behrni peepeschi aisbraukuschi, winsch palika domigs — leeta nelikahs buht pareisa. Winsch sasauza sawus beedrus un gahja kasi rewidet. Kasê istruhka 85,000 rbl.; bet wehrtspapiri un wekseli bija kahrtibâ. Par naudas pasuschanu tuhlit pasinoja polizijai un weetigam teesas-ismekletajam; ari laida telegrammu Polu bankas presidentam, baronam Driesenam. — Krschetschkowskis bija aisbehdsis is Wlozlawskas sestdeen 21. septembrî, tanî paschâ brihdî, kad pilsehtâ atbrauza rewidents Obrasows, suhtits no Polu bankas. — Krschetschkowskis, bes lihdspanemteem is kantora 85,000 rbl., atstahjis pilsehtâ wehl par 40,000 rbl. paradu un par 100,000 rbl. wiltigu wekseku. Wina seewa atstahja 22,000 rbl. paradu. Krschetschkowskis aisbrauzis uf tirgona Grombtschewska pasi. Grombtschewskis, dabujis sinat, ka winu mekle, ari aislaidees lapâs, bet tizis sakerts Skernewizê.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 9. okt. Keisaru Majestetes ar leelkrasu Tronamantineeku un ziteem augsteem Behrneem, no Kopenhagenes pahrbrauzot, schodeen plkst. 2 un 40 min. pehzpusdeenâ nonahza Gatschinâ.

Peterburgâ, 9. okt. Asam seemeka-reetruma wehjam puhschot un pee 3 grahdeem aukstuma kriht beess sneegs, tà ka jaw brangs kamanu zelsch eetaisijees.

Londonâ, 9. okt. Kahdâ konserwativu sapulzê Jorkâ, ministers Hiks-Bitschs sazija, ka Balkanu pussalâ meers laikam palikschot netrauzets. Anglijas waldiba ruhpeschotees, ka sihis pussalas eedsihwotaji dabutu labu waldibu un panahku sawu taisnigo wehlejumos ispildischanu. — Pehz „Morning-Post" sinahm, Anglija, Franzija un Italija atsihstot par nederigu, atstaht Balkanu pussalâ wisu pa wezam.

Lihds 10. oktobrim atnahkuschi 1857 kugi; aisgahjuschi 1847 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Pilsehtas waldiba.

No Rigas pilsehtas waldes zaur scho top darits sinams, ka preeksch **pilsehtas domneeku wehleschanas 1886. g. wehletaju listes beigu terminsch nospreests uf 15. oktobri.**

Uf to atsauzotees **immobiliju ihpaschneeki** top usaizinati, lihds schim terminam gahdat, ka winu ihpaschumi buhtu norakstiti uf winu wahrda un ka paradâ palikuschee nodokli pilsehtas kassê taptu eemaksati.

Literateem, kuri kà tahdi pirmo reisi wehleschanas teesibu grib isleetot, lihds 15. oktobram 6 rubli literaturu nodoklu preeksch nahkoscha gada jaeemaksâ pilsehtas kassê un japeenes sawa literatu kà ari ta leeziba, ka wini wismasakais diwi gadus Rigâ dsihwojuschi. Tee literati, kuri uf literatu nodokla pamata jaw senaki isleetajuschi wehleschanas teesibu, no tahdas leezibas atswabinati, bet wineem literatu nodokli ne ween preeksch tagadeja, bet ari wiseem pagahjuscheem starpas gadeem ja-aismaksâ.

Nr. 2290.

Rigâ, pilsehtas waldê, 23. septembrî 1885.

Pastellejumus
uf
„Mahjas Weesi"

nemt preti **Straubes** kungs sawâ bodê Slokas eelâ, Ahgelskalnâ.

Ernst Plates.

Ueprezejees strahdneeks

war weetu dabut. Jareeteizahs Dsirnawu eelâ Nr. 59, pretim Permanowa dsirnawahm.

Dauds laimes un labklahschanas
uf
jaunà dsihweszeka

Peter Strauta kgam un **Minna Lahtsch** jtsei wehlê

A. S. un A. S.

Augstu saimi
Lauku Jahna kungam

par wina kreetneem rakstteem „Mahj. Weesî" issauz

wairak Kehtscheneeschi.

Leel-Eseres Pahnu mahju saimneeks **Jukums Klub**, grib to pee Leel-Eseres pagasta peederigu **Jukumu**, Madlenes dehlu **Beeki**, 20 g. wecu, — **dehla weetà peenemt**, tadehl wiseem, kam kahdas eerunas pret scho adopsiju buhtu, lihds 19. nowembrim sch. g. japeteizahs pee Leel-Eseres pagasta teesas; wehlakas eerunas netiks klausitas, bet scha adopsija likumigi apstiprinata.

Leel-Eserê, 24. septembrî 1885.

Preekschsehdetajs: **F. Tscharatschinsky.**

Skrihw. **W. Lerch.**

Sludinajums.

Eksamineerets palihga-skolotajs wajadsigs Wez-Salazes Jemmekla pag. skolâ. Rotaisischana pee weetigâ skolotaja N. Kalnin ka, wiswehlaki lihds 14. oktobri sch. g Wez-Salazê, 2. oktobri 1885.

Skolotajs **N. Kalninsch.**

Meita, kas Wahzisku runâ, teek mekleta preeksch lehka un istabahm Teatra-bulwarî Nr. 7, 3 trepes augschâ, pa labi.

Preeksch rudens eepirkschanahm
loti eewehrojams!

Ihpaschi labs beess, mihksts, silts un stipris apdrukats

parkis,

pukains, krustainsch un strihpains, preeksch krekleem, kamsoleem, swahrkleem un apgehrbeem par schahdeem eewehrojami lehteem zeneem, kà: 10, 11, 12 un 15 kap. olekti.

Wislabakais Peterburgas **nebalinatais parkis** preeksch krekleem, jakahm, swahrkeem, biksehm, itin stipris un labs, par 10, 12 un 14 kap. olekti.

Tihrwilnaina beesa, mihksta, silta **dubult-boja** preeksch seeweeschu swahrkeem par 90, 100 un 120 kap. ol.

Wati preeksch oderehm par 20, 25 un 30 kap. mahrzinu.

Sneegbaltu, weeglu, mihkstu, silta un itin labu **wati** preeksch wateteem mehtekeem un zitahm smalkahm drehbehm par 35, 40 un 45 kap. mahrzinu.

Wateti mehteli ar tihrwilnainu drahnu pahrwilkti, baltu mihkstu wati, tihrwilnainu oderi, labi un glihti isstrahdati, par 12, 13, 14, 15, 16 un 18 rubl. gabalâ.

Dubultstosa mehteli, par kuru stiprumu un labumu galwots teek, par 10, 12 un 14 rubl. gab.

Wihreeschu watetus rudens un seemas paletos no laba seemas bukskina par 15, 16, 17 un 18 rbl. gab.

Gatawus apgehrbus (swahrki, weste un bikses) no tihrwilnaina seemas bukskina, glihti un labi isstrahdati, par 17, 18 un 20 rbl. apgehrbu.

Dsihparu dsijas par 45 kap. zeturtdaku mahrzinas.

Mos-wilnu, zimdu-wilnu par 45 k. zeturtd. mahrz.

Gumi galoschas, kaschok-sahbakus,

leetus schirmus,

peedahwà

P. Lerchendorffs,

Eekschrigas Kalku un Schkuhnu eelu stuhrî Nr. 13.

Tulkojumi Kreewu, Wahzu un Latweeschu walodâs, kà ar **luhgumi** Kreewu walodâ teek pa mehrenu maksu pagatawoti Peterb. Ahrrigâ, Weischu robeschu eelâ (Weidengrenzstr.), sehtâ, otrâs durwis, pa kreisi.

Amenda.

No **Berfementes muischas** (Rigas aprinkî, Dahlenu draudsê) top **trihs mahjas** un **masa muischa** Mißhof (Dsehrum) **isrentetas** jeb ari **pahrdotas** no Jurgeem 1886. gadâ. Klahtakas sinas pee Berfementes muischas waldes, Berfementê, jeb ari Rigâ, Kalku eelâ Nr. 20, 1 trepi augstu. 2

Rigas tuwumâ, uf Lubanes zeka, ir

kahds ihpaschums,

122 puhrw. leelâ, ar krogu un wisahm wajadsigahm saimneezibas ehkahm, sem labeem nolihgumeem **pahrdodams.** Klahtakas sinas Aleksander bulwarî Nr. 6, 3 trepes augschâ.

Pirmàs sortes Belgeeschu 14 zollu
farkanus
dakstinus

nupat dabuja un pahrdod lehti taisni no kuga „Clara Hermann" pee dselsstilta

Karl Newermann un beedr.,

pee Jauneem wahrteem sem walla.

Olaimes muischâ, pee Rigas, tiks no Jurgeem 1886 isrentetas jaunus buswetâs diwgangigâs **wehja-dsirnawas** (Holandes) ar bihdeleschanas-eetaisi, **krogu** un 30 puhrw. tihruma un plawu-semes. Klahtakas sinas turpat pee muischas waldes. 3

Ar waldibas atlauju
schaujama pulwera pahrdoschana

is labakahm Kreewijas un Pinnijas fabrikahm.

Franzuschu, Wahzu un Kreewu **schaujamee-rihki** no 5 lihds 150 rbl. gab. Iswehlê: **500 rewolweru,** katrâ sistemâ un leelumâ, kahdi tik teek taisiti. Tapat ari wisadas **patronas** un **pistongas**: Kreewu un Angku **patent-skrotes** mahrzinâs un pudôs. **Jakts-** un **patrontaschas** leelâ iswehlê, **pulweru-ragus** is wara un raga. **Skroschumakus, jakts-naschus, pistoles** u. t. t. **pahrdod lehti** sem apgalwoschanas

Julius Linde,

15. tehrauda-pretschu un schaujamu rihku lehgeris, Eekschrigâ, Kalku eelâ Nr. 15. **15.**

J. Holländer,

Schahlu eelâ Nr. 7, ais rahtuscha, netahku no Daugawas, peedahwà leelâ iswehlê:

Dahmu paletos is dubultstosa 10, 12, 15, 18—30 rbl. gab. **Watetus paletos** 10, 15, 17, 18 lihds 30 rbl. gab. **Behrnu paletos** 5, 6, 7, 8 lihds 12 rbl. gab. Bes tam pa loti lehtahm zenahm: **Tihrwilnainas** un **puswilnainas kleitu drahnas, tihbetu** un **kaschemiru** wisâs krahsâs, ari preeksch bruhtes kleitahm. **Flanelu, parki, audeklu,** pusaudeklu, sehgelaudeklu. **Leelus apleekamos-lakatus, galwas-lakatus, sihda, pussihda, wilnas** un **puswilnas. Watetus gultas dekus. Tuhku, bukskinu, dubultstofu, kamgarnu** un **ripsi,** kà ari daschadas zitas prezes.

Luhdsu augsti zeen. publiku no pretschu lehtuma pahrleezinatees.

Labi darba-sirgi

stahw preeksch **pahrdoschanas** Maskl. Ahrrigâ Jaun eelâ Nr 2,a.

Garu Kursemes wilnu

pahrdod **20** kap. mahrz. 1

Robert Schleicher.

Jelgawas Ahrrigâ, leelâ Altonas eelâ Nr. 7.

Sludinajums.

Zaur scho wiseem par sinu, ka Kaunas un Wilnas gubernijâs teek godigeem un labeem saimneekeem par lehtu maksu **leelas** un **masas muischas** uf **arendi** isdotas. Klahtakas sinas dabujamas Dimitrowas muischâ, 10 Werstes no Palangas pilsehtas (Kursemê) pee **E. Steina** kunga. 9

Augstu-koki,

kà: **bumbeeru, plahnuju** un wairak tuhlstoschi stipri

ahbolu koki

teek pa lehtahm zenahm pahrdoti.

J. F. Schlicht,

6 uf pirmâ Weischu damja Nr. 17.

Grahwes dsirnawâs

teek **wadmala welta** un **preseta.** 2

Turpat teek ari **wisada labibu pirkta.**

E. Schulz.

Mahja

ar **stalli** un **schkuhni** ir **pahrdodama** uf Katrinas damja, leelâ Peena-eelâ (Milchstraße) Nr. 12.

Wisadas bildes

teek **eerahmetas** un **plakati** uf beesa papihra **uswilkti** un **lakeereti** pa wislehtakâ zenu Aleksandra-bulwarî Nr. 1, 5 trep. augs.

Apsteleijumi teek **peenemti:** Eekschrigâ: Aleksandra-bulwarî Nr. 1, **A. Kulikowski** L. kâpetu bodê un **Ernst Plates** lga drukatawâ pee Petera basnijas; Peterb. Ahrrigâ: Aleksander-eelâ Nr. 19, **L. Friedrich** lga papiru bodê.

Nihtaures labdar. beedriba.

Swehtdeen, 20. oktobri 1885:

Teatris.

Israhdihs:

Mika un Mika nahk mahjâs.

Skatu-luga diwos zehleenos no R. Thomson.

Pehz tam:

danzoschana.

Sahkfees pulksten 6 wak.

Preekschneeziba.

1/2 5 pehz pusdeenas.

Rig. Latw. beedr. sahlê

dos swehtdeen, 13. oktobrî dabiskas magijas un fisikas profesors

Johann Strauss

magisku un geologisku migla-bilschu

pamahzibas israhdi

trijas nodalâs.

Zenas: 1 r., 70 k., 50 k., 45 un 20 k.

Sahkums

lihdsi pulksten 1/2 5 pehz pusdeenas.

Adolf Freyberg,

andeles wahrds:

August Lyra, Rigâ.

Pastahw no 1833. gada.

Leelumâ. — Dalâs.

Rakstamas- un **sihmejamas-leetas,** biro- un **kantoru-wajadsibas.**

Kantoru- un **andeles-grahmatu fabrika,** linieereschanas eetaise un **Kuwertu-fabrika.**

Fabrikas-sihme. (Dabuta 1861. g.)

Mana **kantoru- un andeles-grahmatu fabrika** pagatawo pehz ahrsemju fabriku atsihtas labakâs metodes

ar apzinetahm tehrauda-drahtehm

stipri eesseetas grahmatas, un ir par winu liniaturu un druku glihtumu, kà ari papihra un eesehjuma labumu ar

goda-algahm uf schahdahm isstahdehm apbalwota:

Maskawâ 1865, Rigâ 1871, **Wihnê** 1873, Jelgawâ 1875, Schaukôs 1876, **Filadelfijâ** 1876, Parisê 1878, **Maskawâ** 1882.

Dabujamas par lehtahm zenahm wisadas leetojamas **I.** un **II. sortes**

kantoru- un andeles-grahmatas

un teek pehz usdewuma pagatawojamâs grahmatas wisihsakâ laikâ pee lehtakâs zenu aprehkinaschanas pagatawotas.

Usnemahs wisadus drukas darbus preeksch katras weikalu schkiras

August Lyra,

Kaus-eelâ Nr. 3,

rakstamu- un sihmejamu-leetu pahrdotawa leelumâ un dalâs

un

kantoru- un andeles-grahmatu fabrika.

Дозволено цензурою, г. Рига, 11. октября 1885. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnijas.

No polizijas atwehlets.